

משכן אהוד

THE HOUSE AND STUDIA
בית המדרש
בית המדרש
בית המדרש
בית המדרש

מאת הרב עמיחי כנרתי

שאלות לפרשת מקץ

"ויהי מקץ שנתיים ימים" - מהי האמירה העקרונית ב"מקץ"?

"קץ שם לחושך" (איוב). בסופו של דבר להרבה מהקשיים והיסורין בעז"ה יבוא להם סוף, לזמן שגזרה התכנית האלוקית. אם לא תוך יומיים, תוך שנתיים. צריך אורך רוח ואמונה.

אמונת יוסף בבוראו בזמן שהגיע השחרור

"בלעדי, אלהים יענה את שלום פרעה". וכן "ויגלח ויחלף שמלותיו" רק בגלל ש"חולקין כבוד למלכות" (רש"י), ולא בשביל לעשות רושם טוב על פרעה...

מדוע יוסף אחרי פתרון החלומות גם מציע הצעה מעשית לפרעה? מי בקשו?

"החכם עיניו בראשו", רצה שימנה אותו לתפקיד (רמב"ן). או: כדי להיטיב לאומה שלמה שתהיה בצרה לא התחשב יוסף במידת דרך ארץ לענות כשלא נשאל (ר"א בן הרמב"ם). או: חלק מתוך הפתרון גם שהקב"ה הראה את החלום לפרעה כדי שיעשה הכנה לקראת הרעב (אוה"ח).

פרק מא פס' מ-מא: מדוע "ויאמר, ויאמר"?

יוסף באמונתו וענוותו אינו מראה סימני התרגשות כמצופה מאסיר שלפתע קיבל שחרור ומשרה כל כך גבוהה, ולכן פרעה צריך לומר לו שוב: נא ישים לב כבודו מה נתתי לך...

מדוע יוסף נוקט את כל המהלך הארוך עם אחיו, כשיש בכך צער גדול להם?

רצה לקיים החלומות, שיבואו כולם אליו וכו' (רמב"ן). או: רצה לצערם כדי לכפר חטאם (אוה"ח). או: רצה לבודקם האם כבר התחרטו על היחס לאחיהם, ומוכנים למסור נפשם על בנימין.

"אבל אשמים אנחנו על אחינו" מה כוונת המילה "אבל"?

יש מספר פירושים בראשונים למילה זאת בהקשר כאן. יתכן לבאר: נכון, מעשית כעת ניצלנו, נביא את אחינו והכל יסתדר, אבל חייבים ללמוד לקח מהאירוע ולחזור בתשובה.

"מה זאת עשה אלהים לנו?". מה אופן הקריאה הנכון של משפט זה?

יש תביר מתחת המילה "זאת". רוב הקוראים בתורה לצערינו עושים הפסק די משמעותי בתביר, וממילא נשמע "מה זאת?" תשובה: "עשה" וכו'. האמת שהתביר הוא טעם מחבר עם הפסקה קטנטנה, ולכן הנכון הוא שיש כאן רק שאלה אחת ארוכה: "מה זאת עשה אלהים לנו?"

מדוע יהודה מציע ליוסף: "הננו עבדים לאדוני, גם אנחנו גם אשר נמצא**הגביע בידו"?**

מרוויח מספר דברים: נשארים לשמור על בנימין. לא חוזרים הביתה ומתמודדים על צער האב בלי בנימין. וגם זה מתאים לעונש: "האלהים מצא את עוון עבדיך", הרי כולנו היינו במכירה (ראו אוה"ח).